

OKRZCIĆ SIĘ (102) *vb pf*

okrzcić się (70), **ochrzcić się** (25), **okrcić się** (4), **ochrcić się** (3), [**okrzścić się**]; okrzcić się *WróbŻolt, KromRozm II, KromRozm III, OrzList, Leop* (2), *OrzQuin, KochSat, BielKron* (23), *RejAp* (2), *HistRzym* (2), *RejPos* (7), *KuczbKat* (2), *WujJud* (6), *RejPosWstaw, PaprPan, KarnNap, CzechEp, WujNT* (7), *KlonKr* (2); ochrzcić się *SeklWyzn, StryjKron* (12), *LatHar, SkarKaz*; ochrcić się *SeklKat* (2), *MurzHist*; okrzcić się : ochrzcić się : okrcić się *KrowObr* (5:–:2), *BiałKat* (1:5:2), *SkarŻyw* (1:5).
sie (67), się (35).

o jasne.

inf okrzcić się (17). ◇ *fut* 2 sg ochrzczysz się (1). ◇ 3 sg okrzci się (21). ◇ 1 pl ochrcim się (1). ◇ 3 pl okrzczą się (1). ◇ *praet* 1 sg m -m, -em się okrzcił, ochrzciłem się (4). ◇ 2 sg f -ś się ochrzciła (1). ◇ 3 sg m okrzcił się (16). *f* okrzciła się (4). *n* okrzciło się (2). ◇ 2 pl m pers -ście się ochrzčili (1). ◇ 3 pl m pers okrzčili się (4). ◇ *plusq* 3 sg m był się ochrzcił (1). *f* była się okrzciła (1). ◇ *imp* 2 sg okrzci się (5). ◇ 3 sg niech, niechaj się okrzci (4). ◇ 2 a. 3 sg okrzci się (2). ◇ *con* 3 sg m by się okrzcił (6). ◇ *part praet act* okrzciwszy się (10).

Sł stp, Cn brak, Linde XVII w. s.v. okrzcić.

1. Przyjąć sakrament chrztu stając się chrześcijaninem (w wypadku innych wyznań: katolikiem); *baptizare Vulg* (99) : gdi fię ochrcym/ á wierzym obietniczám bozym przeciwiąmy fię grzechom *SeklKat* V3v, V2v; *MurzHist* H2v; *KromRozm II v; KromRozm III F3; KrowObr* 43, 54, 58, 71, 104, 115; *Włthań [Pawle]* á okrzci fię/ y omyj grzechy swoie wzywając imienia iego. *Leop Act* 22/16; *OrzList* d3; nie trzebá im [działkom] krztu áz przydą k látom/ bo pirwey ma wierzyć toż fię okrzcić *BielKron* 158; [*Francuska ziemia*] która fię iuz była przed okrzciła *BielKron* 282; połał ich [*Tatarów*] połowicę Krolowi do Polki/ á ci fię okrzčili y w Polaki obročili *BielKron* 382v, 142, 303v, 322, 343v [4 r.], 344 [2 r.] (17); *KochSat* Bv; *RejAp* 179; *HistRzym* 96, 127v; Káždy iest pogánin poki fię nie okrzci. *RejPos* 152v *marg*, 74v, 300; *BiałKat* 211, 248v [2 r.], 256, 258v, 353v; *KuczbKat* 135, 140; w Kościele żadnego niemálfz ktoryby fię nieokrzcił. *WujJud* Mm3v, 5, 76, 108, 249; *RejPosWstaw* [143²]; Apóstoł Piotr do krftu napominając ták mowyl pokutę czyńcie/ vpamiętawfzy się/ á okrci się káždy zwaz dlia odpufzczenia grzechow *BiałKaz* B2v, B2v; *PaprPan* Dd3; *KarnNap* A4v; *SkarŻyw* 428, 429, 457 [2 r.]; Patriarchá rzekł do niey [*Holhy*]: Corko moiá wierna w Chriřtufie/ żeś fię ochrzciła/ y w Chriřtufá iefteś obleczona/ Ten cię łam wybáwić ma *StryjKron* 125, 125 *marg*, 140, 150 *marg*, 309, 437 [2 r.], 442, 507; *CzechEp* 215; *LatHar* 366; káźcie Ewángelią wřzemu řtworzeniu. Kto vwierzy y okrzci fię [*baptizatus fuerit*]/ zbáwion będzie. *WujNT* Mar 16/16 [*przekład tego samego tekstu KrowObr, BiałKat* 248v, 258v, *KuczbKat, WujJud* 249, *KarnNap, LatHar*], Act 8/13, 22/16, s. 556, 792, Xxxxx4; MIESKO, w Pogánřtwie żyjąc/ okrzcił fię y z řwemi *KlonKr wstęp* A3, *wstęp* A4.

W połączeniu z określeniem wyznania [w tym: ochrzcić się na (a.w) [jaką] wiarę (3)] (6): [Olha] okrzciła fię Greckim obyczaiem iechawfzy do Grecyey *BielKron* 427v; námawiał go [wnuka Gedyminowego] Kázimierz Krol/ áby fię ochrzcił z Ruřkiewy w Rzymřką wiarę *StryjKron* 427, 437; [który fię [...] okrzcił ná Ruřką wiarę *RotRozm L*]. Cf »okrzcić się na krześcijańską wiarę«.

Zwroty: »okrzcić się na [czyj] krzest« (1): [panowie polscy żony Aleksandra] koronowác nie chcieli/ iż Ruřkiewy wiary była/ á nie chciała fię okrzcić ná nálfz krzeřth *BielKron* 401.

»okrzcić się na krześci(j)ąńską wiarę« [szyk zmienny] (3): ten go [zakonnik Augustyna] nawiodł aby fie okrzcił na Krześciąńką wiarę *BielKron* 160v, 148v, 438v.

»okrzcić się w imię (a. imiono) [czyje], imieniem [czyim]« [w tym: (Pana) Jezusa Chrystusa (3), Boga w Trojcy jedyne, Boże, Chrystusowe, Jezu Krysta, Ojca i Syna i Ducha Św.] = baptizari in nomine Iesu Christi *Vulg* [szyk zmienny] (9 : 1): o tym S. Paweł piŕze Gal. 3. mowiacz/ ktorzyfcie fie wimie Chriŕtŕwŕowo ochrczili Chriŕtŕwŕfalcie na fie wziefli *SeklWyzn* d4; *Leop Act* 2/38; Aryŕtodemus/ okrzcił fie w imię Oycá y Syná y Duchá s. *BielKron* 149; tedy fye téz Królestwo Polŕkié z Królem ŕwym w imiónio Bozé iefzcze nie okrzciŕo/ tedy Polŕká báłwochwálfŕtwem iefzcze iefŕ *OrzQuin* N4; *RejAp* 77; *RejPos* 74v; *WujJud* 99; rzekł [*Piotr św.*]: Pokutuycie/ á niech fie káždy okrzci w Imię Páná Iezufá Kryŕtuŕá ná odpufzczenie grzechow *RejPosWstaw* [143³]v; *WujNT Act* 2/38; iefŕtem Chrczeŕŕijánin/ wwierzyŕem y ochrcziem fie imienie^m y mocá Bogá w Trojcy iedyne⁸⁰ *SkarKaz* 277b.

Szereg: »wiarę Krystusowę (a. chrzeŕŕiańská) przyjáć (a. dáć ŕię przywieŕć do wiary) i ochrczić ŕię« (3): *KrowObr* 102; *SkarŻyw* 102; [*Mieszko*] przed oblicznoŕciá Dábrŕwki [...] y przed Czeskimi Pány wiarę Chrczeŕŕiańská przyjáŕ/ y ochrcziŕ ŕię. *StryjKron* 150.

Przen (1) :

Zwrot: »we krwi ŕię ŕwej okrzcić« = ponieŕć ŕmierć za wiarę nie będac jefzcze ochrczonym (1): Która ácz krzczona nie byŕá/ wŕzákze we krwi ŕię ŕwey okrcziwŕzy zá towarzysŕká ŕwoiá do wieczney rádoŕŕi wefŕlá. *SkarŻyw* 70.

2. *Dokonać aktu oczyszczenia przez zanurzenie ŕię w rzece Jordan (w zwiázkú z dziaŕalnoŕciá Jana Chrcziciela)* (3) : Hermon téz gora iefŕ wedle Iordanu, tha fie vradowaŕa gdy fie pan Iefus w Iordanie okrcziŕ. *WróbŻoŕt* ee2v; (*marg*) Pan fie ŕam okrczić raczyŕ. (–) Czego [*wybawienia*] y ŕam Pan nam potwirdzić raczyŕ/ [...] iŕ ten znák wody przyjáć ná fie raczyŕ od Iana ŕwiętego. *RejPos* 153v, 9.

Formacje wŕpóŕrdzenne cf KRZCIĆ.